

Co mohlo a může být

Žijeme ve věku plném zázraků. Elektronika nás sestěhovala do globální vesnice; Hubblov teleskop vidí na sám počátek času, můžeme přesně vymezit naši polohu pomocí GPS a nosit na mikročipu v kapse celé encyklopedie.

To všechno můžeme, a přesto je tady něco úplně špatně, hrozně špatně. Neustále znečišťujeme svůj nádherný domov odpornými odpady našeho chemického a ropného průmyslu, plundrujeme planetu i sami sebe pro pomíjivou slávu jakýchsi čísel pod čarou. Ve snaze přizpůsobit se logice systému porušujeme tu nejchoulostivější ze všech rovnováh, a to je, mírně řečeno, nebetyčná blbost.

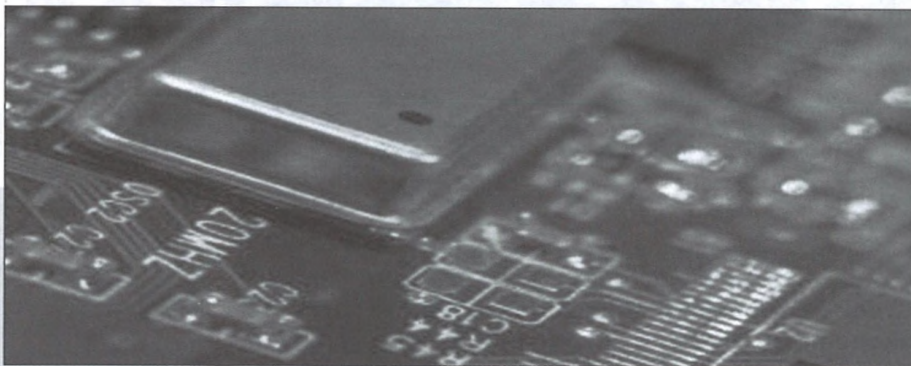
Čemu dnes čelíme? Celý globální imunitní systém se nám hroutí přímo před očima. Rakovina, choroba definující naši dobu, se neúprosně šíří a nárokuje si každoročně životy miliónů lidí, přičemž klima je s každým uplynulým ročním obdobím stále extrémnější. Zdá se, že ztrácíme bitvu s mocnými viry, které si pěstujeme a hýčkáme v potravě, očkovacích látkách i sami v sobě.

Naše léčiva pomohla vypěstovat nové odolné kmeny bakterií, které si dnes dávají antibiotika k snídani. Naše vychvalované školství produkuje absolventy s ohromným vzděláním v nedůležitých věcech, zatímco negramotnost roste a převahu získává nekompetence.

A lidé se po celou tu dobu stávají stále násilnějšími vůči jeden druhému, stejně jako vůči sobě samým. Jsou napodobováni ty úplně nejhorší modelové role, jakoby prostor v našem kolektivním vědomí začínal ovládat jakýsi pozůstatek reptilního třetího mozku, prodávajícího své nápady pod pláštíkem „ekonomiky volného trhu“ či podobných nesmyslů.

Podle nesmrtelných slov čínského popisu mizérie, jsme se prostě všichni „narodili do zajímavé doby“.

Ohlédneme-li se nějakých 100 let zpět, kdy motor průmyslu začal doopravdy vážně užírat celé kusy planety, svádí to k otázce, zda dosažené výsledky doopravdy stály za to. Stala se snad v rámci lidského experimentu nějaká podstatná chyba, projevila se nějaká genetická vada, či kosmické nedorozumění, které to všechno udělalo natolik osudovým? Anebo je to spíš kvůli pozemskému intrikářství, a proto, že jsme se nechali převézt a překonat materialistickou elitou, jejíž zájmy převyšovaly obecné blaho tak často a pravidelně, až jsme si začali myslet, že to jinak ani nemůže být?

Možná je to jen nepsaný konzervatismus, který donekonečna sytí vykonstruovanou umělou realitu tak dlouho, až se z ní stane paradigma, které pak automaticky přijímá celá kultura, která, odsuzujíc alternativy do zapomnutí, v povznesené nevědomosti přehlíží ledovec vynořující se před vjezdem do přístavu.

Zdá se, že lidé cítí v kostech, že liti peněz do způsobených ran není způsob, jak si Zemi zachovat. Ale odměnami a tresty v nás od dětství pěstovali přesvědčení, že je třeba padnout na kolena u oltáře neuznání a popřít svou tvořivost, není-li využitelná k podpoře systému. Řekli nám, že to všechno tady tak je, protože to tak musí být, a že na tom v podstatě nemůžeme nic změnit.

Zdá se nám, že potřebujeme útěchu předpovídatelnosti, že musíme být vděční za to, když se příští okamžik přesně podobá tomu předchozímu, i kdyby oba vykazovaly obvyklou dysfunkčnost. Říkáme si „Čert to vem!“ A nevdává, že to něco ještě nikdy doopravdy správně nefungovalo ... a není pravděpodobné, že to bude fungovat právě teď.

Všichni chtějí být akceptováni, ale ve skutečnosti tomu vadí hranice tvořící nesoulad v komunikaci mezi námi a ostatními lidmi, definovaná systémem jako takovým. Ale všichni tak nějak víme, že je to všechno špatně, že to tak opravdu nemusí být. Že to opravdu nemusí pokračovat tak dlouho, až budeme všichni mrtví na mrtvé planetě. Tušíme, že se uvnitř lidského ducha skrývá mocná tvořivost, takže i se zbývající poloviční šancí můžeme změnit současný průběh, změnit příští moment, a tím i běh dějin.

A o tom je tato kniha. Zabývá se vynálezy a myšlenkami, vyvinutými v posledních asi 100 letech, které při dostatečné podpoře mohly vést k radikálně odlišné kultuře a ekonomice než je ta, v níž se topíme dnes. Vznikly opravdu velké myšlenky, avšak byly odmítnuty a pošpiněny společností natolik lpící na převládajícím přístupu, že se nedokázala rozkývat za účelem vlastního přežití.

Člověk nicméně chová často marnou, ale nezbytnou naději, že nakonec všechno dobře dopadne. Opravdu nemáme na výběr. Vynálezy a objevy popisované a zkoumané v této knize mohou jednoho dne být rozvinuty pro dobro nás všech. Zatím však věřím, že první krok může záviset na šíření znalostí o tom, co bylo, co mohlo, a co pořád ještě může být.

Jonathan Eisen v předmluvě knihy „Suppressed Inventions & other Discoveries“, vydané v říjnu 1998

• Obsah

- co mohlo a může být ... 1
- tři ekonomiky, jediná termodynamika a skutečný původ bohatství národu ... 2
- požár na rampě 34 ... 9
- máme demokracii, nebo mediokracii? ... 20
- jednoduché jak prkýnko ... 22
- stane se díky prasečí chřipce z lidstva stádo volů? ... 26
- klimatické periody roku: září - říjen ... 32
- měsíční kámen z muzea je ve skutečnosti zkamenělé dřevo ... 35
- V Chorvatsku byly nalezeny 8000 let staré stavby ... 36
- dědek kořenář - Máta peprná ... 38